

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . . I kor. Egy óra . . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
H E G E D S L O R Á N T.
Kiadók és Japitulajdonosok:
H O F F M A N N és K R O N O V I T Z.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Meghívás.

Debreczen második választó-kerületének Nemzeti Munkapártja f. évi március hó 30-án, szerdán délután 4 órakor, a Bika-szálloda dísztermében

alakuló gyűlést

tart, melyre a Hatvan- és Piacz-utcai párttagokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

Meghívó.

Debreczen szabad királyi város harmadik választó kerületének Nemzeti Munkapártja folyó hó 30-án, szerdán délután 5 órakor a Royal-szálló dísztermében tartja

nagygyűlést

melyre a párt tagjait hazafias tisztelettel meghívja

Debreczen, 1910 március 29.

Szávay Gyula,
a III. ker. pártelnöke.

Ne kacérkodjunk.

Debreczen, március 28.

Ne kacérkodjunk: komolyba megy a játék; nem magánambíciókról és főúrlési eredményekről van szó, hanem országmentésről és elvek, felfogások érvényesítéséről.

Egy jóhiszemű, de végzetes tévedés zürzavaros almaiból ébred az nemzet, az ébredő gondos kezek a szabad levegő tisztasáira vezetnek s rámutatnak az utra, mely a kátyuba rekedt helyzetből kivezet.

A vánszorgó nemzet egyes tagjai szeretnének kissé erősebb vonalú ivben haladni jobbra, a szabadlevélű radikalizmus modern tagjai irányában, más tagjainak ez is sok, kissé balra szeretnének maradni a konzervativizmus megszokott régi nyarfas utjain, ám most az a helyzet, hogy ki a szabadba, a szabadulásba csak ez az egy út vezet, erre kitörhetünk, ha azonban jobbra balra megoszlunk, ismét kátyuba reked a nemzeti szekér.

Kezét kézbe tehát s kipróbált vezetőt élénk, akit bizvást követhetünk.

Erről van szó, a vezetőről, annak kiválasztásáról.

Választhatjuk az ország nagyjaiból s a helyi élet kedvetjeiből.

A mai helyzetben — épen ez a lap fejtette ki husvéti számában nagyon szépen — az az okos eljárás, ha az ország nagyjai közül jelöljük ki a választandót.

Ebbez őszinte és becsületes politikai belátás és a külön egyéni felfogásoknak a párthűségbe beolvadó szerényége, önzetlensége, esetleg nemes lemondása is szükséges.

Szomorú volna, ha ebben a nagy magyar városban is nem akadna négyöt olyan kiváló és közbecsülésben álló férfi, akin meg nem akadna a szétnéző, révedező figyelem s akinek meg ne lenne a maga kerületében a maga pár száz biztos egyéni szavazata.

Mi lenne azonban abból, ha mindannyiukat sorra jelölné ez a szűkebb egyéni párt, sietve, nehogy a másik megelőzze? Kaosz, gyűlölködés. A pártot harcra csak egy vezér szervezheti és vezetheti, aki a köztiszteltetés belátóbb elemeiből a vezérkari tanácsot maga mellé veszi. Az összetoborzott szabad gerilla-csapatok pályázásra jók csak, nem rendes hadviselésre.

Most nagyon sok választói hírről olvashatunk s így madárávlattól meglehetősen tájékozódhatunk egyik-másiknak természetéről.

Vajjon komoly hatást tesz-e ránk s megnyeri-e tetszést és tiszteletünket, mikor itt-ott szemmel láthatólag vonul el előttünk az önzés kicsinyes mesterkedése, éhessége? Öszehívunk valakinek az érdekében 100—150 embert, az egyéni jóakarók kezes táborát, elnevezik iparos-pártnak, vagy munkástabornak, vagy hivatalnokok párjának, vagy más valaminek s nagy komolyan feladák neki a kérdést: Ki is legyen a szeretett jelölt, egy ur jelentkezik, hogy ő tudja. Ajánlja X. Y. urat. X. Y. ur erről nagy meglepetéssel értesül s bár nehezére esik, de a jelöltséget némi vonakodás után nyomban elfogadja és megtartja programbeszédét.

De a kellőleg nem siető másik helyi tábor ezt rossz néven veszi s kikiáltja a maga em. erét, mint a közbizalom igazi leteteményesét. Az intézkedésre igazán hivatottak pedig még csak ezután tudják lebonyolítani az u. n. „hivatalos jelölt” dolgát, aki ily körülmények mellett elrontott kedvű, megbontott egységű vá-

lasztó-közönség közé kerül, maga is kedvetlenül és gyanakvólag.

Ne essünk valami ilyen hibába, tartuk be a választási eljárás törvényszerűségeit és kövessük a felelősséggel terhelt vezetőket.

Az érdem és arravalóság olyan, hogy az kitör és eget kér (és kap is) a maga idején, elrejtett nevek a politikai színtér kardalában harsannak ki egyszerre diadamasan, viszont a házról-házra járók minden házban megtalálják ugyan az udvarias helyeslést, de sehol és soha a közhelyeslést. Emlékek és igények várandóságai, a mutt gyökerzetén kihajtó remény-sarjak zöld vesszőcskéi sem politikai zásziorudnak, sem dárda nyéinek nem alkalmasak. Az élet friss erdejét vágja vátogatva a politika.

Vigyázzunk tehát, ne legyünk gyöngek elfogadni a családka dicsőség kacér integetéseit és legyünk erősek férfias nyiutsaggal elhárítani magunktól legjobb barátaink kívánczóságait is.

Lemondás itt és lemondás ott: elvezet a közérdek megnyugtató útjára, melyen egyetérve a győzelem célpontjához jutunk.

Debreczen III. kerületét biztosan, II. kerületet minden valószínűség szerint meghódítja a nemzeti munkára serkenés politikai partja, ha biztosíthatja zaszlaja felhárának azt a két nevet, mely tegnap kipatant: *Láng Lajosét és Molnár Viktor államtitkárét.*

Ők az ország nagyjaiból valók, nevével ők tisztelet és dísz hoznak a városra és a politikai küzdelmek itt lengő lobogóira, befolyásuk, hatalmuk, egyéniségük pedig rég várt és rég megérdemelt üdvös javak igereteit fedik.

Voltunk naiv hazafiak elég ideig, legyünk már most okos hazafiak is. Debreczen élni akar s hogy élhessen: *éljen Láng Lajos, éljen Molnár Viktor államtitkár!*

Szávay Gyula.

A hajduböszörményi mandátum. A következő levelet kapjuk: Feneforgó híresztelésekkel szemben, hogy pártunk Kálmán Lajos elnököt vagy Király Péter ügyvédet jelöltül felelté volna, kijelentem, hogy hazugság. Jelölt gyűlés nem volt, tizenötödikén pedig a hangulat dr. Benedek János képviselőnk mellett nyilatkozott meg. Hajduböszörmény, 1910. március 26. *L. Szabó Márton,* a 48-as párt alelnöke.

Haas Fülöp és Fiai

Debreczen, Piacz-u. 59. — Gyár: Sopron, Ebergassing.

Szőnyegek. Fűgönyök. Terítők. Butorszővetek. Haas lélecsomózott szőnyegek modern és klasszikus stílusban. Közvetlen beszerzési forrás mindenféle valódi keleti szőnyegek részére. Bel- és külföldi tapeták nagyraktára.

Eredeti UNIKUM-DRILL vetőgép

Kizárólagos raktára: **RÁHMER SÁNDORNÁL,** Piacz-utca 26 (Nagytrafik udvar)

Beszámoló- és programbeszéd.

Debreczen volt képviselői a választók előtt.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt huszát hétfőjére nagygyűlést hívott össze a Bika szaloda dísztermébe, hogy a város volt országgyűlési képviselőinek alkalmat adjon beszámolójuknak megtartására és — miután mind a három volt képviselőt újból jelölték — programjuknak a kifejtésére. A három képviselő közül a hétfői nagygyűlésen csak Bakonyi Samu dr. és Csanak János tarthatták meg beszámolóbeszédeiket, amelyek után az idő előrehaladottsága miatt a jövő vasárnapra halasztották a nagygyűlés folytatását; ezen a vasárnapi nagygyűlésen Tüdős János dr., az első kerület volt képviselője tartja meg beszámolóját és programbeszédét.

A nagygyűlés lefolyásáról az alábbiakban számol be tudósítónk.

A nagygyűlést Somogyi Pál pártelnök nyitotta meg. Üdvözölte a közönséget, majd bejelentette, hogy az intéző bizottság és a három kerületi választmány az első kerületben Tüdős János dr., a második kerületben Bakonyi Samu dr., a harmadik kerületben Csanak Jánost jelölte képviselőül a most bekövetkező országgyűlési képviselőválasztások alkalmával. Közölte továbbá, hogy a képviselőjelöltek abban a sorrendben tartják meg beszámoló-, illetve programbeszédeiket, amilyen régóta képviselők voltak.

Bakonyi Samu beszéde.

Ehez képest Bakonyi Samu dr. tartotta meg beszámoló- és programbeszédét. Konstatálta, hogy a most feloszlott országgyűlés nem várta be azokat a reményeket, melyeket a nemzet hozzáfűzött, sőt nagy csalódásokat hozott. Nem teljesítette a parlament azt a legfőbb feladatát, melyre a nemzet és a király egyaránt kötelezte; nem alkotta meg a választójog reformját. De voltak az országgyűlésnek alkotásai is, mint az adóreform, a büntetőtörvénykönyv novellája, az iparfejlesztési törvény, a népoktatás reformja. Az elmúlt országgyűlések kellett rendezni az Auszriával való gazdasági viszonyunkat. A függetlenségi párt nem csinálta meg az önálló vámtaruletet, mert a Fejérváry-kormány már megkötötte a külállamokkal a kereskedelmi szerződéseket. Elismeri, hogy az a kiegyezés, melyet a nemzeti kormány a függetlenségi párt hozzájárulásával kötött, sokkal termesebb, mint a Szell-Körber-féle kiegyezési tervezet volt. Szólv és a másik két debreczeni képviselő nem akadályozták meg a kiegyezés törvényre jutását, mert azt hitték, hogy a bankkérdésben a nemzetnek szabad keze lesz. Átír ezután a bankkérdésre és szakvéleményre, meg más adatokra hivatkozik, annak bizonyítására véget, hogy az önálló bank a nemzet részére előnyösebb a mostani állapotnál.

Ezután áttér a választójog kérdésére. Azt mondta, hogy a függetlenségi párt régóta benne van a programjában az általános választójog követelése és a programhoz a párt hű maradt. A koalícióban nem változtatták meg ezt a követeléseket, a 67-es elemek miatt, majd közbejötték a balkáni zavarok, azután pedig a bankkérdés megoldásáról való gondoskodás. Cafolja azokat a vadakat, melyek szerint a függetlenségi párt felelős volt a 48-as programot. (Közbeiktálás: *Ejjen a Kossuth-párt!*) Azzal, hogy szakítottak a koalícióval, bebizonyították elvhűségüket. Hamisnak mondja azt a hír, mintha közölni akartak volna a kormányhoz. Az országgyűlés feloszlását törvényellenes-

nek nyilvánítja. A kormány által kifejtett magyarázat miatt — ugymond — néhány önmagáról meglehetősen és fékevesztett képviselő olyan megiorlásra ragadtatta magát, melyet pártunk elítelt. (*Egy hang: Csak helytelenítette!*) Titakozik az ellen, hogy ezt a tényt fegyverül használják föl a párt ellen. Ezt az országgyűlést nem lett volna szabad feloszlítani, mielőtt a választójog reformját meg nem alkották.

A jövőben a függetlenségi párt népjelölti politikát akar követni. Szívükön hordják a tisztviselők érdekeit, amit azért tart szükségesnek különösen hangoztatni, hogy a kormánynak a tisztviselőkre gyakorlandó nyomását ellensúlyozza. A választójog reformján kívül egész sereg igazságügyi reformot követel, továbbá az 1848. XX. végrehajtását.

Ratérve a debreczeni egyetem kérdéseire és utal arra, hogy ő ellene olyan férfiak akarnak fölléptetni, aki hivatalos állásánál fogva képes lesz arra, hogy a harmadik egyetemet Debreczen számára megszeresse. A helyi politika kedvéért nem tartja megengedhetőnek az országos politika átdozatal hozatalát, de különben is a harmadik egyetemnek Debreczenben való fölléptése országos érdek. Méltatlannak mondja továbbá vele szemben ennek a fegyvernek az alkalmazását, mert ő már nagyon régen dolgozik a debreczeni egyetemért. Főlemli ezt, hogy az utóbbi években sokáig húzódtott Debreczen város ügyeinek kormányhatósági elintézése, de a debreczeni képviselők ez idő alatt is tudtak, mi a kötelességük. Közölni kell, hogy a városok is megkapják a teljes kisajátítási jogot. Másfelől beszédét a szavakkal fejezte be: Ha azt hiszik, hogy nem fognak bennem csalódni, adják nekem a mandátumot, hogy legyenek homokhordó napszámos a nemzet templomának felépítésénél.

Csanak János beszéde.

Ezután Csanak János mondta el beszédét, melyet itt adunk szövegszerűen. Egyetlen betűt sem veszünk el belőle, de nem is tesszünk hozzá semmit sem, bármennyire szűkségét látjuk is a mondások reperiálásának, mert nem abban látjuk a hivatásunkat, hogy képviselőjelöltek nyakatekert szövegeit ép kézláb mondatok formájába öntsük. Itt a beszéd:

Tisztelt Választó közönség, tisztelt Polgártársak! A hala és köszönet szavával kezdem beszédemet. Mint Debreczen sz. kir. város III. kerületének volt képviselője kötelességemhez híven beszámoló beszédemet megtartom itten. Engedjék meg azonban, hogy kijelentsem, hogy az én rövid politikai működésem alatt beszámolói, sajnós, nagyon kevés dologról számolhatok be. Őszinte örömmel szolgálna, ha a törvények egész legújabb száma számolhatnék be, de éppen a legutolsó év alatt, melyben szerencsés voltam az önök bizalmából odafönn működöttem, sajnós, az alatt az országgyűlés éppen szünetelt. Még pedig azért, mert a becsi körök jónak látták obstrukciót rendezni a magyar parlament ellen. Ez alatt egymást érték az ellenállások, kormányfelmentések és kormánykinevezések, az országgyűlés természetesen ez alatt csak megbénított munkásságot fejtethetett ki ilyen körülmények között retentó néhez volt az ország helyzete.

Tisztelt Uraim! Az önálló bank kérdésében nekem az a szerény véleményem, hogy míg hatalmas és nagy függetlenségi tábor volt, mely a maga imponáló erejével egységesen gondolkodik, addig a bank kérdését nem féltém, mert kizártnak tartom, hogyha az a nagy tábor követelte volna és üzdött volna annak megvalósítása érdekében, eredményt ért volna el. Azonban bekövetkezett a párt sajnálatos kettészakadása. A bankkérdésben a mi pártunkat vádozzák meg, hogy idő előtt felszínre vetette a bankkérdést és ezáltal felborította a helyzetet. Ugyancsak a bank ellenesek eddig mind a

azt hangoztatták, hogy nincs idő, kellő előkészítés miatt a bank nem állítható fel. Konstatáljuk, hogy ez a vád alaptan, igazságtalan.

Szintén az újabb vádak közé tartozik, hogy amikor a volt függetlenségi miniszter és elsősorban Kossuth Ferenc hónapokig azon munkálkodott, hogy az önálló bankkérdésben a király előtt megjelenjen, őt annak elfogadására bírják, moat azt hangoztatják, hogy a királynak ebben a pillanatban tevénytelen aggodalmai vannak. Azt kérdem: nem lett volna kötelességük még más pillanatot is megragadni, talán abban a más pillanatban más hangulata is lett volna a királynak. — A király pillanatnyi aggodalmait pedig nem kellett volna oda álitani, amely miatt a kérdésben előre nem mehetünk. Vádoltak bennünket, hogy ha mi e kérdések mellett állhatatosan kitartunk, forradalom fog következni. Azt hiszem, ez egyáltalában nem állhat meg, mert alkotmányos eszközökkel szinten érhetünk el nagy eredményeket. Elítéljük a lemondás politikáját azok, akik most ellenünk beszélnek. En ezen kijelentés által a függetlenségi párt politikájának az igazságát látom.

Tisztelt Polgártársak! Tekintettel arra, hogy az előttem szóló képviselőtársam a politikai helyzetet a legkíméletesebben és leg részletezőbben ismertette önökkel és mivel azt látom, hogy az idő előhaladása folytán némi türelmelesség van a soraikban, rövid leszek és attérek politikai kötelességem második részére: programbeszédem megtartására.

Tisztelt Uraim! Azon idő óta, mióta a kerületi nagyválasztmány bizalma folytán jelöltettem, egyenesen kötelességemmé tesszik, hogy férfiasan kijelentsem, még ha önök közül sokan olyat látnának is benne, ami a férfiatlansággal összeegyeztethetlen, hogy a függetlenségi párt eminens érdekében szükségesnek tartom, hogy programbeszédem megtartásától most tartózkodjam. Szükségemnek tartom azonban kijelenteni, hogy a függetlenségi pártnak, a függetlenségi eszmének leteteményeseit, a függetlenségi pártot soha el nem hagyom és éppen úgy, mint a múltban kitartó katona voltam, az leszek a jövőben is. Ajánlom magam becses jóakarataiba.

Csanak beszéde fel egy órakor ért véget. Az idő előrehaladottsága miatt Somogyi Pál einök ajánlata elhatározták, hogy Tüdős János dr. beszámoló- és programbeszédének meghaltatása végett a jövő vasárnap, április 3 án délelőtt fel 11 órakor újabb nagygyűlésre jönnek össze.

Rostás István.

Debreczen város új tb. főkapitányáról.

Varosi életünk modern irányban való fejlődésének egyik eklatáns garanciáját nyújtotta Domahidy Elemér főispán, mikor Rostás István budapesti helyettes-kapitányt Debreczen tb. főkapitányának nevezte ki. Azok a méltán támadt igények, melyekkel a közönség a város rendőrségi vezetői felé fordul, az ujonnan kinevezett tb. főkapitány részéről — eleve reméljük — a lehető legteljesebb kielégítésben fognak részesülni, mert Rostás István itteni működésének előkelő nivóját fővárosi tevékenységének nagy elismerésre méltó mozzanatai biztosítják.

Az új tb. főkapitány ma este érkezett Debreczenbe, holnap teszi le a hivatali esküt s április 5-én kezdi meg itteni működését. A bűnügyi osztály vezetője lesz Rostás István, miután Boldizsár Kálmán dr., a bűnügyi osztály eddigi vezetője a mezőrendőrkapitány-ág élére fog állani.

Házlebontás miatt

Végkiárulás Zavatzky Leó

Érték és díj a díjat illetően Pártunk 13. száma

Rostás István rendkívül szakképzett, művelt fő, aki Budapesten, mint helyettes kapitány, különösen a Várpalota körül teljesítette szolgálatával érdemelte ki az illetékes körök elismerését és nagyrabecsülését. Olyan működési körbe töltött be, melyben akárhányszor a legexponáltabb helyzetek tették próbára tapintatosságát és erejét. Zsenialitásának imponáló bizonyítéka, hogy minden nagy feladatát egy egy szép és igaz siker érzésével fejezhette be.

Méltán remélhetjük tehát, hogy Rostás Istvánnak sikerülni fog Debreczen rendőrségi viszonyait modron szellemben fejleszteni s hogy személye szerint Debreczen legtisztelendőbb közszereplőit közt fogják emlegetni mielőbb is.

Haláltánc Ökörítőn.

Háromszáznegyven ember tűzhalála.

Debreczen közelében, a szatmármegyei Ökörítő községben husvét vasárnapján olyan tűzkatasztrófa történt, melyhez hasonló Magyarországon egyáltalában nem fordult elő. Egy husvétii táncmulatságon, melyet a református templom javára rendeztek, több mint háromszáz ember esett a tűznek áldozatul.

Ujabb, Szatmárnémetiből érkezett táviratok szerint a szörnyű tűzkatasztrófa arányai sokkal nagyobbak voltak, mint ahogyan az első tudósítások előadták. A mennyire eddig meg lehetett állapítani — de véglegesnek ez a megállapítás nem mondható — nem háromszáz, hanem háromszáznegyven ember lelte iszonyatos halálát a tüztengerben.

A rettenetes tűzkatasztrófáról a következőket táviratozzák nekünk Szatmárnémetiről:

A husvétii haláltánc.

Ökörítő szatmármegyei község fiatal-sága nagy bált rendezett husvét vasárnapján a negykoros csűrjében, melyet e cérra már többször felhasználtak. A hatalmas csűr belsőjét feldíszítették a múlt évről maradt száraz fenyőgallyakkal és lampionokkal. A balra csak beléptidij mellett lehetett bejutni s a rendezőség, amikor már a bálózók mind együtt voltak a csűrben, hogy a kíváncsi nézőközönséget végérvényesen kiszorítsák, beszögezték a csűr ajtaját. Ezután jókedvvel megkezdődött a tánc, melynek nemsokára borzalmas vége lett. A száraz gallyak ugyan egy lampiontól meggyulladtak s a tűz bihatetlen gyorsasággal futott végig az egész csűrön.

Rettenetes pánik keletkezett. A bálózók, rémes kétségbeeséssel menekültek a kijáró felé, mely azonban be volt szegyezve. Leirhatatlan küzdelem fejlődött ki ekkor. A tűz már az egész csűr betöltötte és belekapott a szalmafedeles tetőbe, mely egy szempillantás alatt mint egy égő oszlop lángolni kezdett, valóságos parázsosót zúdítva az

odabent rekedtekre, kik jajveszékelve ostromolták a beszögezett kijárót. De az erős tölyfa kapu sehogy sem akart engedni. Amikor a tűz a tetőn kikapott, akkor vették észre a községben a veszedelmet és siettek a szerencsétlenek védelmére. Rettenetes jajveszékés s az emberi hangok borzasztó zűrzavara hallatszott ki az égő csűrből. A mentés lehetetlen volt. A tűz oly vehemens erővel terjedt tova, hogy néhány pillanat alatt az egész lángokban állott. Senkisémmenkült meg a benszorultak közül. Háromszáz ember lelte tűzhalálát, ugyszólván az egész község fiatal-sága: legények, leányok.

A csendőrség Szatmárnémetiből kért telefonon segítséget, mentők és tűzoltók siettek a katasztrófa színhelyére. Mátészalkáról éjjel tízezer órákor az összes orvosok kivonultak, de kevés dolguk akadt, a halottak százai hevertek előttük, csak kevesen voltak, akik orvosi segélyre szorultak.

Gulák a holttestekből.

Leirhatatlan borzalmas látványt nyújt a katasztrófa színhelye. A száraz fából állt csűr szinig leégett. Csak egy-egy pózna mered a zsarátnokból ég felé. Benn a négy-szögben a szénné égett holttestek százai hevernek szanaszét iszonyú összevisszaságban. A helyzetekből azt lehet következtetni hogy leirhatatlan harc fejlődött ki a tűz-pokolban. A szerencsétlen emberek, akik menekülni akartak, egymást öldösték. Vannak csoportok, melyekben egymásba kapaszkodva hevernek az emberek. Harc közben érte utól őket a láng. Nők, férfiak, gyermekek feküsznek összegabajodva, szörnyen megcsontkítva. A legtöbb holttest szénné égett s csak pusztá csontvázuk maradt meg. Vannak igen sokan, akiket egyáltalában nem lehet felismerni. Azokat, akiket nem tudtak felismerni, a temetőbe szállították ki.

Nemcsak a helység lakossága, hanem a szomszéd helységekben is leirhatatlan a kétségbeesés. A szerencsétlenség színhelyén szörnyű jelenetek játszódtak le. Csengeriről, Tócsalmáról, Mátészalkáról, Tyukodról, Nagycsászártól seregestül áramlaniak az emberek a szerencsétlenség színhelyére. Mindegyik a maga hozzátartozóit keresi. S ha egy-egy család felismeri a maga halottját, irtózatossajveszékélésben tér ki. Tudvalevő, hogy nemcsak ökörítőiak vetek részt a mulatságon, hanem a szomszéd helységekben is számtalan ember, asszony, leány és gyermek is ott volt. Ilyen tévevágalmak csak egyszer vannak egy évben és aki csak tehette, részt is vett azon.

Többében vannak a női holttestek. Ahány leánygyermek, leányzó volt a csűrben, az kivétel nélkül mind odaveszett, míg soan megtérbolyodtak.

Meg eddig nem állapították meg, hogy ki volt az, aki az egyetlen kijárót beszögezte. Valószínűnek tartják, hogy azok is bennégték a láng-pokolban, akiket a felelősség vagy a bűnös mulasztás terhel. A hajmeresztő szerencsétlenséget az okozta, hogy az egész csűr köröskörül tavalyi ki száradt fenyőgallyakkal volt díszítve. Ez nemcsak iszonyú gyorsasággal ég, de oly rettenetes és fojtó füstöt is áraszt, hogy minden bizonnyal igen sokan megfuladtak, még mielőtt a láng érte volna őket.

Háromszáznegyven halott.

Szatmári tudósító k telefonálja: A hajmeresztő katasztrófa szénné égett, szerencsétlen áldozatainak legnagyobb részét tegnap eltemették. Körülbelül háromszáznegyven halottat olvastak össze, alig egy-két

halott kivételével azonban egyet sem tudtak felismerni. A temetés eiképzhetetlenül sziv-facsaro jelenetek hosszú sorából állott. A kisauban alig van ember, akinek valakije ne veszett volna oda a gyilkoló lángokban. A holttesteket nagy, közös sírban hantolták el. A gyászoló község éleibenmaradt lakóinak jajszava tölti be a kipusztított házakat.

A vizsgálat.

A hatósági emberek befejezték a pusztulás színhelyén a vizsgálatot. Hivatalosan is megállapították most már véglegesen, hogy a gyújtogatás eshetősége teljesen ki van zárva. Bizonyos, hogy egy leütött petróleumlámpa lángjából nőtt ki a borzalmas máglya. A pokolból egyetlen kijárót vezetett a szabadoa, az is le volt szegyezve. Mindössze hatan vergődtek ki a tűzkatlanból, azok közül hárman abban a pillanatban, amikor a levegőbe jutottak, holtan estek össze. A hatóság ezeknek a szörnyű tényeknek a megállapításával — azt hiszi — elvégezte a tennivalóját.

A kormány segélyakolója.

Az ökörítői nagy tűzkatasztrófa dolgában a belügyminiszteriumban a legszélesebb körű akció indult meg, mely úgy a vizsgálatra, mint a szükségessé váható segélynyújtásra kiterjed. Jakabffy Imre belügyminiszteri államtitkár ma kora reggel sürgős jelentést várt, de miután távirati jelentést nem kapott, telefonon felszólította a megye alispánját és kimerítő jelentést kért. Rohonczy Gedeon, a fővárosi önkéntes mentőegyesület alelnöke ma reggel főkereste az államtitkárt és kijelentette, hogy amennyiben szükségesnek mutatkoznék, a mentőegyesület megfelelő számú orvost, gyógyszereket, valamint gőzfűzőkés ülékét, meye egy-szerre több száz embert láthat el élelennel, szonnal utnak bocsájítja a katasztrófa színhelyére. Ez annyival is inkább szükséges, mert a katasztrófa színhelyén nagyszámu katonaság és csendőrség van jelen és ezeknek élelennel ellátása a veszedelemmel sújtott községben nehézséggel jár. Az államtitkár megköszönte a mentők vállalkozását és amennyiben az alispán jelentése azt szükségesnek mondja, a mentőorvosok felszerelésükkel már ma délben elutaztak Ökörítőre. Az államtitkár intézkedéseket tett arra vonatkozóan is, hogy a szerencsétlenül jártak hozzátartozói érdekében esetleg országos segélyakció indítassék meg. A tett intézkedésekről kimerítő jelentést tett az államtitkár a ma reggel Gyömrőre a fővárosba visszerkezett miniszterelnöknek.

Miniszterelnök részvéte.

Khuen-Hédervary gróf Csaba Adorjánhoz, Szatmármegye főispánjához meleg hangu részvevővívratot intézett a ökörítői katasztrófa ügyében.

Az osztrák miniszterelnök.

Bienerth osztrák miniszterelnök ugyan-csak a rémes katasztrófa ügyében a következő táviratot küldte Khuen Hédervary grófnak: „A borzasztó szerencsétlenség alkalmából, melynek ember-élet nagy száma esett áldozatul, kérem a magyar kormányt, fogadjja az osztrák kabinet legőszinőbb részvevővívét.” Khuen-Hédervary igen meleg hangu táviratban köszönte meg Bienerth részvevővívátát.

Az első gyűjtések.

A katasztrófa nyomán kélt országos részvevővív már a katasztrófa sújtottjainak érdekében indult segélyezési és gyűjtési mozgalomban is nyilvánul. Első sorban Szatmárnémeti tanácsa és a budapesti „Magyarország” emű néplap szerkesztősége lepte

Glück József

Weisz Adolf

üveg-, porcellán-, kőedény- és lámpa kereskedése DEBRECZEN, Plac-utca 6. sz. (Nagytemplommal szemben.) Nagy raktár: kibérasítási cikk-k, alpakka aruk, tükrök, majolika-, valamint üveg- és porcellán dísz tárgyakban. Képektervezési és épületvegezési vállalat. Legszigorubb szabott ár

posztó ideiglenesen a főtőzsdével szemben — levő bódében. —

Legszigorubb szabott ár

sorompóba, az előbbi 500 korona segély megszavazásával, az utóbbi gyűjtés indításával, mely már az első napon 1700 koronát juttatott a katasztrófa árvainak.

Döntés a városi csatornázás ügyében.

A miniszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

Debrecen sok fontos ügye közé, melyeknek mihamarábbi dűlőre juttatása a város fejlődésének érdeke s melyek mégis hónapokig, sőt évekig feneklettek meg a belügyminiszteriumban elintézés nélkül, tartozott a csatornázás ügye is. Ismeretes, hogy a város több mint egy éve elintézte a csatornázási tervek dolgát, azonban az a felebbezés, melyet Révi Nándor dr. a közgyűlés határozata ellen a belügyminiszterhez benyújtott, ismét elodázta a dolgot. A törvényhatósági bizottság több felterjesztésben sürgette meg a közgyűlési határozat elintézését, a polgármester többször személyesen is utánanézett a dolognak, de hiába, mert a belügyminiszteriumban s a földmivelésügyi miniszteriumban visszatartották s elintézetlenül heverték az aktákat. Ennek következtében a nyáron egyáltalán nem foghattak hozzá a csatornázási munkálatokhoz.

A közönség körülbelül úgy volt ezzel a dologgal is, mint a szervezési szabályrendelet ügyével, csak abban a politikai gutaütésben bizott, mely eltünteti a fórumról a koalíciós kormányt s vele együtt azt a rosszindulatú bánásmódot is megsemmisíti, melyet Debreczen érdekeivel szemben tanusított.

Az új kormány ugylátszik komolyan veszi s mint számos példa bizonyítja — programjának azt az ígértét, hogy a városok javának előmozdítása lesz egyik főtevékenységük.

A múlt héten megjött a szervezési szabályrendeletnek a jóváhagyása, ma pedig a belügyminisztertől az a leirat is megérkezett, mely a város csatornázásának a sorsát dönti el. A belügyminiszteri leirat elutasítja a Révi dr. felebbezését és javasolja a csatornázásra vonatkozó közgyűlési határozatot.

Mindössze némi módosításokat eszközöl ez a döntés a tervezeten, de e módosítások mind a város érdekeit szolgálják s különösen a helyi viszonyok és a célszerűségi mozzanatok okos mérlegelését mutatják. Ezek a módosítások a város csatornázás-ügyi kiadását is csökkenteni fogják.

Egyebekben a miniszter igen elismerőleg nyilatkozik a tervezetről, melyet a tanács most a miniszteri leiratban foglaltakhoz képest átalakítja s a legközelebbi közgyűlés elé terjeszt végleges elfogadás végett. Valószínű, hogy a csatornázási munkálatok ilyenformán már a tavasszal kezdetüket veszik.

A modern ékszerész Vági István állandó raktár mindennemű ékszerekből. Javítások és átalakítások a legjobb kivitelben. Munkái készülnek — :: ékszerésznél, Miklós-utca 10. :: kitások a legjobb kivitelben.

Megnyílt Fehér J. új butornagyáruháza Feltűnő olcsó árak. Hunyadi-utca 17.

A parlamenti merénylet.

A főváros polgársága a miniszterelnöknél.

Az az erős és országos megbotránkozás, mely oly félelmes erővel sujtott le a parlamenti merénylet tettesire és okozóira, napról-napra impozáns tiltakozások alakjában ölt ünnepélyes formát. Husvét vasárnapján a főváros polgárságának hatalmas tömege bélyegezte meg a botrány bűnösét. S ezeknek a tiltakozásoknak nemes kísérete az a mély és osztatlan részvétel, mely a sebesült miniszterek iránt immár nemcsak ország-szerter nyilvánul meg, hanem a külföld egy-egy kiválóságának a részvétélirátában is megszólal. Távirati tudósításaink a következők:

A főváros tiltakozása.

Budapest előkelőbb társaskörei vasárnap délelőttre a parlamenti botrány ügyében tiltakozó nagygyűlésre hívták össze a főváros polgárságát a Vigadóba, melynek nagyterme zsúfolásig megtelt a kitűzött időre. Fényes Samu volt a gyűlés szónoka, kinek higgadt és nemes tiltakozást kifejező szavait epügy, mint az előterjesztett határozatot nagy teiszés fogadta. A határozat a tiltakozáson kívül a polgárságnak a sebesült miniszterek iránt érzett szinte részvétét is tolmácsolja s reméli, hogy a kormány, helyreállítván a parlament rendjét, a békés munka és az általános, egyenlő, titkos választójogi reform diadalát fogja biztosítani. A sokaság ezután a Nemzeti Társaskör elé vonult s folytonos éljenzés közben hallgatta meg a Khuen-Hederváry gróf miniszterelnök következő szavait:

Igen tisztelt uraim! Hálátelt szívvel mondok köszönetet azért a leexemplű ünnepélyes megismerésért, amelyben személyemet és azt az állást részesítik, amelyet jelenleg elfoglalom. A megőrt néket meg nem történte tenni nem lehet. De ami ma az egész országban történik és amirehöz önök hozzájárultak határozatukkal, amelyet a főváros előelő polgársága hozott meg, egy elő tiltakozást jelent azzal szemben, hogy nem szabad büntetlenül kockára tenni az országnak és a nemzete jó hírét. Százszáma, mondhatnám ezerszáma jönnek sürönyök és levelek, amelyek tanúságot tesznek arról, — amely tanúságot az önök határozata és megjelenése még fényesebbé tesz — hogy az ország nem tűri, hogy rajta a legkisebb mocok is maradjon és hogy a külföld ne ítéljen meg bennünket úgy, mint ahogy némegek cselekedete után megítélhetne. De az, ami itt történik az országban, amelynek egyik jelensége az önök határozata is, úgy tűnik föl előttem, mint egy ünnepélyes fogadalom: esküszünk, hogy e hazát, alkotmányát és királyát bántani nem engedjük, hogy bármi tájában is elhagyani nem fogjuk, jogait tiszteljük tartjuk. Ily körülmények között bizást bizhatunk abban, hogy jobb napokat fogunk élni, amit ez a nemzet meg is érdemel azon sok szenvedés után, amelyben mar része volt. Fogadjak még egyszer legmelegebb köszönetemet szives megjelenésükért és azért a határozatért, amely óvást tesz az ellen, hogy az ország hírét bárkinek is kisebbíteni lehessen.

A miniszterelnök sebei.

Khuen-Hederváry gróf miniszterelnököt ma délelőtt vizsgálta meg a rendőr orvos. A miniszterelnök tudvalegleg homlokán és arcán szenvedett sérüléseket. A rendőr orvos

konstatálta, hogy a homlok-seb már behegedt, míg a szem alatti sérülés még néhány napig látható lesz. Ilyenformán tehát a súlyos testisértes vétsége megállapítható lesz.

A parlamenti merénylet tettesei.

A képviselőházi botrány tettesei ellen indított eljárás folyamán f. hó 31-ére a fővárosi főkapitányságra idézést kaptak a következő, részvétellel gyanúsított volt képviselők: Eitner Zsigmond, Zakariás János, Markos Gyula, Hoffmann Ottó és ifj. Madarász József. Ugyanezkor Polónyi Géaolt igazságügyminisztert is kihallgatják a parlamenti botrány ügyében.

A román miniszterelnök részvéte.

Bratianu román miniszterelnök a budapesti román főkonzul utján részvétet fejezte ki Khuen-Hederváry gróf miniszterelnök iránt. A miniszterelnök táviratban köszönte meg a Bratianu meleg részvétét.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZERDA: Sasfiók, dráma. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Bajusz, daljáték. — Sziklai Miklós első fellépte. A) bérlet.
PENTEK: Tiszturak a zárdában. operette. — Sziklai Miklós fellépte. B) bérlet.
SZOMBAT: Luxemburg grófja, operette. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután Kornevillei harangok, operett. Sziklai Miklós fellépte. Este Pillangókisasszony opera. Bemutató előadás. Bérletszűnet.

Mákvirág. Sebasi Samu hétfőn este bemutató darabjának érdekes jellemző volta, hogy társadalmi problémákat is érint s így az egyszerű szerelmi cselekvény érdekes háttérrel kap. Kár, hogy egyik-másik problémának az érvényesülése a cselekvényre olykor gátló és lankasztó befolyású. Bizonyos azonban, hogy a darab a maga egészében a kedves és hangulatos helyzetek bravuros fejlesztésével pompás csattanókra vezet s a közönség tapsal jelenetéről-jelenetéről kíváncsi. Éppen ezért: úgy véljük, hogy a darab szép sikere az oblat és unalmas epizód-karikaturák nélkül is biztosított lett volna. A meglepő siker főrezersei a sokszor kitapsolt szerzőn kívül Horváth, Bárdos, Kardos és Bathori voltak, akik elsőrendű népszínműi alakokat produkáltak. Győre és Liget az arékül is torz mellékfigurákat meg lehetne etlenebbé tettek. Rosszul esett látnunk, hogy egyik legintelligensebb színészeinknek, Martoffynak, mint kellett pompás tehetségét egy nyakatekert torzalak megjátszásával kerébeborítta.

A Zenekedvelők Körének vegyes énekkara ma, szerdán, délután tel 6 órakor együttes próbát tart. Kérem a tagokat, hogy teljes számban és pontosan szíveskedjenek megjelenni. Tisztelettel: Husz Lajos.

Pillangókisasszony. (A színházi iroda jelentése) Puccini világhírű operájából naponta folynak az összejövők a színpadon. A címszerepben Zilahynénak lesz szinte jól megérdemelt nagy sikere. Ez előadás csak újabb bizonyítékát szolgáltatja, hogy ma hozzá hasonló operáknak nincs a vidéken. Fényesek az új japán-díszletek, melyek direkt a Pillangókisasszonyhoz készültek.

Sziklai Miklós vendégjátéka. (A színházi iroda jelentése) A debreceni közönség régi kedvence, Sziklai Miklós lép fel csütörtökön nálunk Verő György daljátékában, a Bajuszban, János huszár szerepében Sziklai Miklós, aki több évet töltött Debreczenben és állandó közzeretnek örvendett, most búcsúzával jött két legjobb szerepében a debreceni közönség felé.

Nagy tűz a Piac-utcában.

A Rosenberg-léle áruraktár leégett.

Lapunk zárta: éjféli után egy órakor tűzriadalom verte fel az alvó város nyugalmát. A Piac-utcában egymás után robbant fel a tüzőltő-kocsik, szivattyú-gépek és víztartályok; az éjféli álmukban megzavart emberek s a kavéházak közönsége izgalmas rohanásban követte a tüzőltő-kocsik irányát. A Szent-Anna-utca és a Deák Ferenc-utca között levő épülettömb felett tűzpiros volt a borult égboltozat, az átellenes oldal emeletes frontja pedig — mintegy óriási reflektortól megvilágítva — nappali fényben ragyogott.

A tűz a Piac-utca 60. számú ház hátsó udvarán keletkezett. Ebben a házban van az utcai részben a Rosenberg Albert özvegye és fiai szállító cég irodája, a kereszt épületben husz ló részére istálló és a hátsó udvaron a nagy raktárhelyiség az elszállítandó és az államvasutakon Debreczenbe érkezett s házhoz szállítandó áruk, butorok részére. Az áruraktár két részből áll: egy kisebb raktárban vannak az olajos, zsiradékos kereskedelmi cikkek s egy szomszédos nagyobb helyiségben az egyéb értékek. Mindkét raktárhelyiség fából épült.

A tűz, nem tudni még hogyan, a zsiradék, olaj, petroleum áruk raktárában keletkezett. Fojtó füst tudt ki a raktárból, majd — fél egy órakor — egy pillanat alatt lángba borult az egész raktár. A tüzet az egyik alkalmazott vette észre: azonnal telefonált a tüzőltőért s kivezette a lovakat az istállóból. A tűz pedig óriási lángokban lobogott. Robbanó anyag nem volt a raktárban, a petroleumos hordók pedig szerencsére egymásután felbomlottak, a petroleum szétfolyt s így robbanás nem történt. Nehány perc múlva egy egyenletesen égő lángtenger jelölte az egyik raktár helyét.

Közben megérkeztek a tüzőltők Publig Ernő főparancsnok vezetése alatt, s a rendőrség emberei. Ott volt Komlóssy tb. rendőrkapitány, Szóts és Fehér biztosok és sok közrendőr, akik a veszélyeztetett épületek körül tartották fenn a rendet. A tüzőltők egy-két percig az utcán vesztegeltek, mert az istálló köépületén keresztül, a keskeny átjárók nem tudták gépjárművel s tartályaikkal a tüzet megközelíteni. Megnyitották hát a szomszédos Bank-palota kapuit s a Bank-palota második udvarán helyezkedtek el a tüzőltők a lángtenger közvetlen szomszédságában. Az alacsony körkerítésen egymásután ugráltak át tüzőltőink, működésbe hozták a szivattyúgépet s nemsokára süvítve ontotta vizét a fecskendő.

Az egyetlen fecskendővel elsősorban a lángtengerben álló kisebb raktárt vet-

ték zár alá, ezalatt lassan, de biztosan ostromolták az óriási lángnyelvek a szomszédos nagyobb raktárt is, sőt az erős széllel szálló pernyék veszélyeztették a Lamprecht-ház deszkakerítéses részét is, melyet a cselédség szorgalmasan öntözött. Mire azonban a hatalmas lángtengert legyőzte a vízsupár s míg egy kis részen lerombolták a Lamprecht-házzal szomszédos léckerítést, hogy ne mászhasson tovább a lángóriás, ezalatt teljesen lángokba borult a nagyobb raktár is. A kisebb raktárhelyiség gerendázata nagy robajjal omlott a máglyarakásra, a nagyobb raktár pedig eltűnt a tűzben.

A tűz olyan hőséget árasztott, hogy alig lehetett kibírni az égő helyiségtől 50—60 méternyire is. A lángok pusztítása pillanatról-pillanatra mutatkozott s alig tíz perc múlva már porig égett az értékes áruval, rengeteg butorizzal zsúfolásig megömött nagy raktár. Égett a Lamprecht-ház felőli kerítés is s félt volt, hogy az erős szél átviszi a lángokat az egymás mellett sorakozó szomszédos keszkaépületekre is.

Mikor e sorokat papírra vetjük, a tűz még egyre tart, de már sugárzár alatt van s így a szomszédos építmények túl vannak a veszélyen. A tüzőltőség verejtékes munkát végez, hogy lokalizálja tüzet. — A kár óriási s e pillanatban még megközelítő számítások sem tehetők, *Porrá égett rengeteg rólaj, petróleum, kenőcs anyag, sok-sok butor, köztük egy tizennégy szobás lakberendezés, néhány értékes kép, tükör, sok száz darab államvasúti szállítmány.*

A pusztító tüzet a hajnali szél szítja s valószínűleg csak reggel felé sikerül majd teljesen lokalizálni. Éjféli után 8 órakor még egymásután robbant fel a víztartó kocsik s Publig főparancsnok szíverősítővel buzdítja a további munkára fáradt legénységet.

A tűz hogyan keletkezett s mi sem s jti s majd a megtartandó vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy mi okozta az óriási tüzvészt és kárt.

Irodalom.

Tehetség és iskola. Ilyen címen egy kötetnek is beillő vaszkos füzet jelent meg egy irodalmi téren még ismeretlen debreceni szerzőtől: dr. Dóczy Jenőnél. A széleskörű olvasottságon alapuló, a társadalomnak és az iskolának igen sok fontos kérdését fejtegető könyv újabb bizonyítéka annak, hogy Debreczenben nemcsak nagyszámú iró és költő, hanem nem kevés tudós is él, akik a kedves vezőlén körülmények között is, irodalmi folyóirat és tudományos társaság hiányában is buzgón működnek és akitől minden év hoz egy-két számbaveendő tudományos terméket. Az ifjú szerző főképp azzal foglalkozik, hogy társadalmi érdekek és pedagógiai elvek egyaránt követelnék, hogy a különböző tehetségű tanulók külön osztályban csoportosuljanak, hogy kiváltképpen az elemi iskolások nagy tömegét kellene így tehetség szerint elkülöníteni. A komoly tudományos tartalmu, de folyékony előadásu művet ajánljuk nemcsak a tanügyi emberek figyelmébe, hanem mindenkinek, aki csak nevelési kérdések iránt érdeklődik.

HIREK

— **A debreceni püspök Nagyváradon.** Április 16-án és 10-en nagy ünneppalja lesz a nagyváradai és biharmegyei református egyház híveinek. Április 9-án, szombaton délután Nagyváradra érkezik Erőss Lajos dr. debreceni püspök, a tiszántúli református egyházkeület főpásztora és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok. látogatásuk címe az u. n. „*canonica visitatio*”. A püspök és a főgondnok fogadtatására úgy a nagyváradai református egyház, mint Nagyvárad város vezetősége nagy előkészületeket tesz.

— **Debrecen város közgyűlése.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága április 7-én tartja legközelebbi közgyűlést, melynek tárgyait a jog- és pénzügyi bizottság március hó 31-én, csütörtökön délután 3 órakor a város-háza kis-tanácsstermében tartandó ülésében készíti elő. A jog- és pénzügyi bizottság ezen ülésén a következő tárgyakra nézve hoz javaslatot: 1. M. kir. belügyminiszteri rendelet a szervezési szabályrendelet tervezetre tett észrevételek tárgyában. 2. P. Nagy Jenő újból alkalmaztatás iránti kérvénye. 3. Papp József helybeli lakos kérvénye repülőrepülő 500 korona segély adása iránt. 4. Balogh Kálmán műfestő kérvénye repülőrepülő 300 korona segély adása iránt. 5. Bikfalvi Miklós rendőrbiztos 3 hónapi szabadságidő engedélyezés és gyógykezelési költsége iránti kérelme. 6. A debreceni termény- és áruraktár felebbzése a köveztvám visszatérítése ügyében hozott tanácsi határozat ellen. 7. Az építési bizottság javaslata Megyeri Miklós Hüvelyes utca 5. sz. háza tükének a város részére leendő megvétele ügyében. 8. Az akadémiai internátus létesítéséhez évi 15 000 kor. fenntartási segély, az építkezéshez fél millió téglá anyag adományozás iránt a tiszántúli ref. egyházkeület püspökének megkeresése. 9. M. kir. belügyminiszteri rendelet a régi gazdasági tanintézet épület tulajdon- és használati jogának a város részére visszabocsátása tárgyában kelt szerződésének közgyűlési elfogadási záradékkal ellátása tárgyában. 10. A debreceni ref. egyház presbyteriumának átírata a Varga-utcai részben építendő ref. templom helyének kijelölése és az építéshez egy millió drb. téglá adományozása iránt. 11. A Debrecen—Hajdusámsoni h. é. vasut r. t. kérelme a Nyrbátorig tervezett vasut céljaira újabb 100 000 koronás hozzájárulás megszavazása iránt. 12. Egyéb esetleges folyó ügyek.

— **Széchenyi halálának félszázados évfordulója.** Április 8-án lesz ötvenedik évforouja annak a szomorú emlékű napnak, hogy Széchenyi István gróf elköltözött az első sorától. Ezt a gyásznapot országos ríté nagy gyásznapokképpel fogják megülni. A legnagyobb magyar emléke iránt tartozó kegyelet lerovására hívja föl most Erőss Lajos dr., a tiszántúli református egyházkerület püspöke a kerületében levő iskolák igazgatóit a következő szövegű körlevéllel:

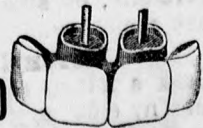
Nagytiszteletű Esperes, Tekintetes Igazgató Urak!

A vallás és közoktatásügyi miniszter urnak f. évi március hó 22-én kelt, de hivatalomhoz csak 26-án érkezett 576/1910. eln. számú intézvénye értelmében felekérem a Nagytiszteletű Esperes, továbbá a Nagytiszteletű és Tekintetes Igazgató Urakat, hogy folyó év április hó 8-án gróf Széchenyi István halálának félszázados évfordulója alkalmából méltóztassanak az intézkedéseket megtenni, hogy e nagy férfunak, a legnagyobb magyarnak emlékezetébe valamennyi

Műfogak

Kautsuk és arany kivitelben, zománcz fogsorok, rágásra használható és azonnal megszokható, arany fogkoronák és hidak eltört darabok 2 óra alatt javíttatnak!

MAGYAR FERENCZ
fogtechnikus, Szent-Anna-u. 5. (Gondy-ház.)

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

foku tanintézetekben és iskoláinkban kel-
lőképen méltattassék, — emlékünnepe-
ly keretében — és az előadások egész nap
szüneteljenek.

Napjainkban, — a mai viszonyok kö-
zött, nagy fontossággal bír ezen évforduló
megünneplése; nagy férfiaknak gróf Szé-
chenyi Istvánnak, Deák Ferencnek, a köz-
életi béke és ezzel kapcsolatban az erkölcsi
tisztulás, az ország jólétének előmozdítására
irányuló nemes törekvéseiknek méltatása és
megva ósítása.

Az idő rövid, méltóztatassanak saját ha-
tásukban egyházmegyékben és a tan-
intézetek kebelében sürgősen intézkedni.

Debrecen, 1910. március hó 29-én.

Teljes tisztelettel vagyok

Dr. Erőss Lajos,
püspök.

— **Az izraelita hitközség új elő-
járósága.** Vasárnap alakította újra előjáró-
ságát a debreczeni izraelita hitközség. A
választási aktus, melyet Balázs Bertalan dr.
választási elnök nagy tapintattal és dícsé-
retes pártatlansággal vezetett, a hitközség
tagjainak élénk részvétele mellett folyt le.
Az új előjáróság így alakult meg: elnök
lett: Rösinger Lajos, alelnök: Fenyő Sán-
dor, vallás- és jótékonyági előjáró: Kohn
Lipót, iskolaszéki elnök: Popper Mór dr.,
pénz- és gazdasági előjáró: ifj. Schwarz
Vilmos, tanácsnokok: Balkányi Miklós dr.
és Fejér Ferenc dr., pénztáros: Hochfelder
Jakab, ellenőr: Szöllős Dezso dr., gond-
nokok: ifj. Csengeri Ignác, Kellner Dávid
Rosenberg Adolf, Adófelelősségi bizottság
rendes tagjai: Jónás Mór, Szabó Henrik,
Domán Miksa, póttagjai pedig: Debreczeni
Jenő, Link Lipót, Halmágyi József. Az új
elnök és az új alelnök szép beszédben kő-
szönték meg a választók bizalmát, majd
Freund Jenő dr. mondott köszönetet Balázs
Bertalan dr. választási elnöknek, a választás
pártatlan vezetéséért.

— **A debreczeni munkás gimnázium-
ból.** A debreczeni munkás gimnázium igaz-
gatósága jövőre a téli idő beállításával a gazd-
akadémiai tanárok közreműködésével gazd-
sági irányú munkás gimnáziumot rendez
be. Ezek az előadások a gazdaközönségnek
egy irányban rendszeres ismereteket nyuj-
tanak, melyeknek tárgyát a tanár előre
tervszerűen megállapítja. Bemutatóul f. hó
30-án, szerdán este az ipartestület dísztermé-
ben Gass Gyula gazdasági akadémiánk lel-
kes s tudós tanára tart előadást: A gyümö-
lős termeléséről és értékesítéséről, 51 kép
kíséretében. Felhívjuk a gazdaközönség
figyelmét az érdekesnek ígérkező előadásra.
Bemutató díj nincs. A füzet ára 10 fillér.

— **Az orthodox izraeliták közgyűlése.**
A debreczeni aut. orth. izraelita hitközség a
f. évi április hó 3-án, vasárnap, délelőtt 11
órákor az új imaházban (József-Kir.-H.-u.
15. sz.) rendes évi közgyűlést tart, amely
közgyűlésre a hitközség szavazati joggal
bíró t. tagjait az elnökség ezúton is meg-
hívja. T. tárgya: 1. Az előjáróság évi jelen-
tése az elmúlt évről; 2. a zárszámadások és
a kiküldött számvizsgáló bizottság jelenté-
sének előterjesztése; 3. a felmentvény meg-
adása fölötti határozathozatal.

— **A legszebb alkalmi ajándék** NÉ-
methy „platinotypia” arcképei.

— **Rigyuladt szénraktár.** Tegnap dél-
után fél 2 órákor tűz ütött ki Gabányi Sán-
dor Csapó-utcai szénraktárában. A tűz a 20
méter hosszú raktárhelyiséget erősen meg-
perzseltte, de sikerült a komoly veszedelem-
nek elejét venni.

— **Merénylet egy kis leány ellen.**
Csak a minap iruk meg egy állatias ember
merényletét egy gyermekleány ellen s ma
ismét hasonló esetről értesülünk. Steiner
Lipót szállító 7 éves kisleányát e hó 22-én
delben az utcán megszólította egy uriasan
öltözött férfi, becsalta az egyik Piac-utcai
házba s ott erkölcstelen merényletet akart

elkövetni a gyermek ellen. A gyermek el-
mondta az esetet szüleinek, akik jelentést
tettek a rendőrségen. A rendőrség ügyes,
valóssággal bravuros nyomozás után megál-
lapította a merénylő kilétét, akinek nevét a
nyomozás érdekében még nem lehet kö-
zölni.

— **A Munkásdalogylet estélye.** A
debreczeni Munkásdalogylet husvét első nap-
ján tar ott da estélye alkalmával a Bika
díszterme egészen megtelt. A dalogylet által
előadott számok remekül sikerültek, melyek
által a dalogylet megmutatta, hogy kitartó
munkássággal s igyekezettel előadva, meny-
nyire kedvesek a hallgatóknak az édes ha-
zai dalok. Tarpai Sándor komoly s Fehértői
József vig szavatai oly művészettel voltak
előadva, hogy a közönség óriási tapsviharai
folytán több darabtal kellett a műsorban
felvettéket megpótolni.

— **Tolvaj ágybérő.** Özv. Bartha Já-
nosné Kut-utcai lakos ma fejelentést tett
ágybérője: Szőnyi Julianna ellen, aki el-
kölcsönölés behatolt kamrájába s onnan 100
korona készpénzt ellopotott.

— **Erjedést okozó lassu emésztés,**
mely porokra és cseppekre csak ritkán ja-
val, a **Ferencz József**-késérőviz te mézes-
tes tisztító és elvezető hatására könnyen
kegyesül. A felfuvalódás, gyomorégés és ideges
fejfájás már az első adagolás után megszű-
nik. Rendszer s használat mellett a valódi
„Ferencz József” viz a gyomorot és az egész
bőrszövetet keresztülmosva, még nagyobb-
két is lehetetlenné teszi újabb torlódás kép-
ződését. — Éhgyomorra egy fél pohárral
veszünk be.

— **Birtokosere.** Korondi Sándorné
debreczeni lakos megvette a Tholnay Regi-
nálné br. Wesselényi Jenke reichanau lakos
Kolozs megyében mocsai határban fekvő
600 kat. holdat kitevő elsőrendű mezősegi
birtokát 808,009 korona vételárért. A birtok-
ot nevezett urnő férje Korondi Sándor a
közelmúlt napokban saját kezelésbe át is
vette. Az előnyösen ősmert család azonban
továbbra is Debreczenben marad.

— **A nap halottai.** A debreczeni ál-
tami anyakönyvi hivatalnál ma a következő
haláleseteket jelentették be: Szabó I. tvánné
Szabó Julianna ref. 68 éves, Levente Ida
Ottilia r. k. 14 npos, Tóth András ref. 75
éves, Némethy József ref. 48 éves, Kiss Ju-
lianna ref. 9 éves, Kiss Károly ref. 78 éves,
özv. Medgyaszay Antalné Titsch Ilona ref.
77 éves, Klein Mór izr. 65 éves, Szabó An-
al r. kath 48 éves, Sinkovics István r. k.
35 éves, Faragó Ferenc József ref. 10 na-
pos, Almann Ernő izr. 2 éves, Balogh
György g. kath. 65 éves, Szabó Zsuzsanna
ref. 74 éves, Bedő Béla ref. 1 hónapos.

— **Osztályorsjáték.** Budapesti tudó-
sitónk sürgönyzi: Az osztályorsjáték mai
huzásán a következő számú sorsjegyek
nyertek:

50 000 koronát nyertek: 85776.

80 000 koronát nyertek: 42074.

15 000 koronát nyertek: 78890.

10 000 koronát nyertek: 9558 62090.

2 000 koronát nyertek: 2371 2907 7698

9684 18555 17599 21442 21630 21717 22721

23744 29358 33325 39582 57393 58440 40551

48394 51354 53706 58440 62409 60551 62409

66351 70285 76523 76857 84943 86228 88404

91573 95437 99979 101441.

1000 koronát nyertek: 733 4563 7658

8569 14693 14951 18283 19956 20489 28791

30366 42527 35300 37291 37397 39153 41453

46650 42221 42427 479*3 49976 50163 50292

50506 51814 52309 56069 60396 60801 66053

67064 67210 70647 74549 75702 77850 88770

91110 91822 93043 94037 94759 95938 98939

98150 97770 98221 98232 98433 107908

107827.

500 koronát nyertek: 388 642 1442

2987 3737 5394 5977 7207 8268 8844 11512

11977 12276 14185 16226 171277 17292 17770

18253 28862 29825 31359 32066 32699 33598

36726 37761 40543 40887 41795 41776 44359

44633 45096 45889 45760 45970 55635 59215

59248 64413 64515 66515 66545 66760 67159

69639 69909 70758 75884 76870 77171 77990

79062 80364 108859 82413 83007 83239 83350

83411 83588 88344 89015 89884 95338 99179

49354 91540 99615 100106 100862 101135

101912 10222 103543 105885 108066.

— **A Néptakarékpenztár** mint sző-
vetkezet **Piac-utca 75. sz. a.** életbiztosi-
tással kapcsolatos hosszú lejáratu könnyen
visszafizethető kölcsönöket nyújt.

— **Dr. Just Wolfram égők** 50 gyer-
tis Kor. 2*50 Földvárinal Piac utcai
barak. Telefon 168.

— **Ha igazán szép gyümölcsfákra**
vágjuk, kérje **Kontsek Géza** kerészetének
nagy árjegyzékét, s nézze meg a Kossuth-
utcai üzletben levő minták minőségét. —
Bámulatosan szép fák, igen olcsó áronk ap-
hatók.

— **Hölgyközönség szíves figyelmébe**
ajánlom ki áróag saját készítésu fiom,
puha, tartós keztyűimet. Vitárius, Szent-
Anna utcában.

— **Legjobb villamos berendezéseket**
készít Földvári, Piac-utcai barak. Telefon
68. sz.

FŐVÁROSI BAZÁR

Debrecen, Simonffy-utca 1 sz. Berpalota.

Saját készítésű cipőkben

a legjobb és legolcsóbb forrás a
Hazai cipőraktár
Piac-utca 34. (Hözvetlen a főposta mellett.)

Telefon
435
s z á m.

Központi Cipő- és Kalap-áruházban

DEBRECZEN, Dréher mellett

költözködés miatt

a raktáron levő összes

czipők, kalapok és fehérneműek

gyári árban adatnak el.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Női venném azon hölgyet, ki butor-berejezést a Fehér J. új butornagyáruházában szerzi be. Hunyadi utca 17. a vasúti állomás közelében. Dus választék, olcsó árak.

Betöltendő.

Nagy ügyvédi irodai praktissal bíró kisasszony apríus 1 re ügyvédi irodába felvételt. C m a kiadóba.

Könyvelésben jártas ügyes leány és elsőrangú csemegés segéd felvétetik. Fried és Löwenheim Piacz 72.

Adás-vétel.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látászerészhez Debreczen, Piacz-utca 63. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrcsipetöt, lorgnetet kaphat.

28 krajczárért fejál férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil vállanyerőre berendezet: harisnyagyára. Debreczen, Tiszapa ota

Az új részletáruházban a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor. havi 4 korona részletfizetés mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon, kanavász, szőnyeg, függöny, paplan, ruhaszövetek. Meghívásra hához megyünk rendelést felvenni. Adler és Schwarz Simonffy-u. 6. tejjaccal szemben

Kitűnő órák, legújabb divatu ékszerek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltek az elsőrendű órák műhelyben Bauer Károlynál Piacz-u. 75. Iparbankkal szemben.

Bresités. 1 kg. szép mazsa a 44 kr. egy kilo papirhaju dió 28 kr. egy kg. kitűnő savanyított káposzta 6 kr. Darvas Miksa Telek-utcai sarok fűszerüzletben.

Önt is érdekli! hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkészletek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az újonnan berendezett és dus in felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Halva-u. 17. sz. alatti áruházaiban.

Allg nas nált férfi divat és czipő üzlet berendezés fe árban eladó, Piacz u cza 47.

100 hektoliter ó-bor 1908. évi homoki termés eladó. Czin: Holló István Nagyéta.

Butorok legolcsóbban kapnatok, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitósnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal.

Figyelem! Fűszerek és asztalosok, egy kg. fűszert 42 kr. Darvas Miksa fűszerüzletében Telek-utcai sarok. Telefon 294.

Épület badogos munkákat valamint javítását és festését legolcsóbban, legmegbízhatóbban készíti Burg Ignátz Vár-u. 2.

Friszen szedett, válogatott sima szőlővessző eladó, ezre 6 korona. Poroszlay László szőlőtelepéről, Hunyadi-utca 3: szám.

Vendéglősök, kereskedők, magánosoknak ajánlom kitűnő O és Uj Ezerjő, Rizling, Kovidinka boraim hordóaként. Molnár Lukács Debreczenben.

Szőllővessző fajtisza, elsőrendű Ezerjő, Rizling, Kovidinka 42 faj finom csemegé kapható Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Welsz Ferencz épület és mű-butor Halva-utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hold 260 □ olya telen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern mellékhelyiségekkel, levő uri lakásból, teniszpálya, villanyvillagítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értekezhetni: Turai Farkas tudózkodó irodájában.

Czipők költözködés miatt rendkívül olcsón kaphatók a Központi Czipő áruházaiban Dreier mellett.

Lakás.

Varga utca 43. sz. a egy 4-5 szobás vízvezetékkel ellátott modern utcza lakás 1910. május 1 től kiadó.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termeiben Piacz 38. Kifésült najat legmagasabb árban veszek. Telefon 759.

Fűvészkert-u. 14! Nagytemplomhoz egy perc a HARMATHY antiquarium Könyvek, zsolnárok, imakönyvek ott rémolcsón kapható.

Bármilyen régi kalapokat rövid idő alatt majdnem újja alakít, tisztít, ja it a legjutányosabb árban. Borza István Csapó-u. 2.

Dr. Dralle's

Malattine

Glycerin és mézgelée. Hideg időszakokban és tengeri utazásnál merev és felpatogzott bőr ellen. Főzvényesen bevált. Zsiradékmentes.

Szép csak az leaet, ki

Mauthner

„Lilliom-oremjét” használja. — Vételnél Mauthner névre ügyelj. k. Kapható Arany-Angyal gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Még a

Halley üstökös

— fénye sem közelítheti meg a —

Bocskay czipő-krém

ragyogó fényességét.

Kérje mindenütt!

A Hosszupályi uradatom szőlő telepén 1903. évi termésből ca. 200 hektoliter kóser sel pesach legfinomabb olasz rizling

bor van eladó,

mely a Derecskei or h. főrabbi felügyelete alatt áll, melyből 56 liter mennyiségben is rendelhető:

Krausz Hermannál

Hosszupályiban

Ára lit.kézt ab Hosszupályi állomás 50 fill.

Telefonszám: 632.

HALMÁGYI áruházában
női felöltő, hosszú angol
10 korona.

HALMÁGYI áruházában
Pongyola delain, remek
színekben 15 korona.

HALMÁGYI áruházában
Remek csipke blousok bé-
lve 10 korona.

HALMÁGYI áruházában
— angol alj színes —
5-50—6 korona.

Alapítottatott 1893. évben.

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

DEBRECZEN, Piac-u., a főpostával szemben

Női és leány Costümökben óriási választék!

Üzletmagnagyobbítás miatt az összes áruk rendkívül olcsón árusítatnak.

„Külön mérték osztály.”

Szolid olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

Telefonszám: 632.

HALMÁGYI áruházában
Női Costüm, divatos
24—30 korona.

HALMÁGYI áruházában
gyermek gallér csuklyával
5 korona.

HALMÁGYI áruházában
Leány Costümök 12—16
évesnek 20—24 korona.

HALMÁGYI áruházában
Leány és gyermek felöltő
8—10 korona.